

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК
«*15.08.2024*» 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ
«*15.08.2024*» 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«*15.08.2024*» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Державна інформаційна політика»

ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузь знань – 02 Культура і мистецтво

спеціальність – 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітньо-професійна програма: «Документознавство та інформаційна діяльність»

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	4	7	46	44	5	12	73	180	7
Заочна	4	7	8	4	–	–	168	180	7

30.08.2024
Чел.

Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол № 9 від 26.05.2021 р.

Робоча програма складена доктором політичних наук, професором кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Лазаровичем М. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 2 від 30.08.2024 р.

Зав. кафедри, канд. іст. наук, доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено ГЗС «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», протокол № 2 від 30.08.2024 р.

Голова ГЗС, д. філол. н., проф.

Ірина ШКИЦЬКА

Гарант ОПП, д. іст. н., проф.

Леся БІЛОВУС

**Структура робочої програми навчальної дисципліни
«Державна інформаційна політика»**

1. Опис дисципліни «Державна інформаційна політика»

Дисципліна «Державна інформаційна політика»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Обов’язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Рік підготовки: <i>Денна – 4</i> <i>Заочна – 4</i> Семестр: <i>Денна – 7</i> <i>Заочна – 7</i>
Кількість змістових модулів – 4	Освітньо-професійна програма: «Документознавство та інформаційна діяльність»	Лекції: <i>Денна – 46 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 44 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 180	Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 73 год.</i> <i>Заочна – 168 год.</i> Тренінг: <i>Денна – 12 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин – 12 з них аудиторних – 7		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Державна інформаційна політика»

2.1. Мета вивчення дисципліни «Державна інформаційна політика»

Мета курсу «Державна інформаційна політика» – сприяти поглибленню знань майбутніх фахівців щодо організації й діяльності органів державної влади, центрального та місцевого управління стосовно захисту інформації та інформаційної безпеки суспільства, ознайомити студентів з тенденціями розвитку інформаційного простору України, подати аналіз функціонування основних його складових (медіа, архівний, бібліотечний, кінематографічний комплекси, телекомунікаційні системи), пояснити сутність системи забезпечення інформаційної безпеки України. Забезпечити вивчення теоретичних засад та практичних механізмів державного управління інформаційним простором, процесами та подіями як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях, шляхів їх оптимізації. Ефективність моделі державного управління інформаційною сферою тісно пов'язане з необхідністю здійснення державою цілісної системної політики в соціальній, економічній, гуманітарній, оборонно-безпековій, міжнародній сферах.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: забезпечити осмислене знання студентами основ теорії державної інформаційної політики; допомогти студентам осягнути основи державної інформаційної політики; засвоїти засади інформаційного суверенітету та інформаційної безпеки України; на основі набутих теоретичних знань навчити аналізувати студентів перспективи розвитку основних складових інформаційного простору України.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність оволодівати знаннями у сфері державної інформаційної політики України та творчо використовувати досвід країн світу у професійній діяльності; розуміння правових та організаційних механізмів забезпечення інформаційних прав громадян та інформаційної безпеки.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: «Політологія», «Екологічна безпека», «Електронний документообіг», «Культурні аспекти бізнесу», «Підприємництво».

2.5. Результати навчання:

Володіти новими тенденціями розвитку сфери інформаційної політики України в контексті процесів європейської інтеграції, перспективами розвитку інформаційно-комунікаційного ресурсного потенціалу держави, технологіями інформаційних війн.

3. Зміст дисципліни «Державна інформаційна політика»

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державної інформаційної політики

Тема 1. Сутність, об'єкт та функції державної інформаційної політики

Інформаційні: суспільство, простір, продукт, безпека, система, процеси, ресурси. Галузі та види інформації. Джерела інформації. Державна (ДІП). Національна інформаційна політика (НІП). Принципи інформаційної діяльності. ДІП як цілісна багатовимірна система. Сутність ДІП як навчальної дисципліни. Предмет ДІП. Формування моделей ДІП. Функції ДІП. Основи теорії ДІП. Наукові основи розробки концепції ДІП. Понятійно-категоріальний апарат ДІП. Сутність, об'єкт та функції ДІП України.

Тема 2. Цілі, завдання та критерії державної інформаційної політики

Цілі ДІП. Завдання та критерії ДІП. Державна політика управління та регулювання інформаційної сфери. Державно-управлінське конструювання єдиного національного інформаційного простору. Значущість ДІП у державотворенні. Цілі, мета, завдання та критерії ДІП України. Світоглядні, політичні та адміністративні аспекти ДІП.

Тема 3. Шляхи розвитку інформаційного суспільства в Україні

Аналіз теорій ІС. Світові та вітчизняні теорії і концепції ІС. Основні підходи до означення інформаційного суспільства, моделі інформаційного суспільства. Проблеми інформаційного суспільства. Базові характеристики інформаційного суспільства. Стратегії розбудови інформаційного суспільства. Роль інформаційної культури у формуванні інформаційного суспільства. Чинники інформаційної культури (технологічний, комунікативний, психологічний). Формування «глобального інформаційного суспільства» як проблема формування особистості, здатної до самоосвіти (самонавчання й самовиховання).

Прогностична модель становлення інформаційного суспільства в Україні. Стратегія інтеграції України до глобального інформаційного суспільства. Проблеми розвитку інформаційного суспільства та інформаційної безпеки. Україна та міжнародний досвід впровадження електронного документообігу й електронного урядування. Відповідність інформаційної політики європейським стандартам розвитку.

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення ДІП

Конституційно-правові засади ДІП України. Нормативно-правові механізми ДІП. ДІП як гарантія позицій титульної нації та традиційної православної культури суспільства. Укази Президента України. Постанови та розпорядження КМУ. Відомчі, урядові, галузеві інформаційні програми. Акти місцевих органів виконавчої влади та ОМС. Розвиток нормативно-правового забезпечення ДІП та його системність. Конституція України. Закон України «Про інформацію». Закон України «Про друковані засоби масової

інформації (пресу) в Україні». Закон України «Про телебачення і радіомовлення». Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України». Закон України «Про інформаційні агентства». Закон України «Про науково-технічну інформацію». Закон України «Про рекламу». Закон України «Про телекомунікації». Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні з засобами масової інформації». Закон України «Про Національну програму інформатизації». Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації». Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу». Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи». Закон України «Про видавничу справу». Закон України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні». Закон України «Про державну таємницю». Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах». Закон України «Про кінематографію». Закон України «Про захист суспільної моралі». Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення». Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». Цивільний кодекс України. Кримінальний кодекс України. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Указ Президента України «Питання соціального захисту дітей журналістів, які загинули або стали інвалідами у зв'язку з виконанням службових обов'язків». Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції». Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та ромедіари реєстраційних зборів». Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію статей 14 і 16 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів»». Указ Президента України «Про Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України». Указ Президента України «Про Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України». Указ Президента України «Про Положення про Державний комітет архівів України». Указ Президента України «Про Державний комітет статистики України». Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Статуту та інші питання Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ».

Вплив міжнародного інформаційного права на український правовий простір. Міжнародні та міждержавні договори України в інформаційній сфері.

Тема 5. Організаційні засади здійснення державної інформаційної політики України

Центральні органи державної влади України в галузі інформації. Президент України, КМУ, РНБО, Міністерство культури та інформаційної політики. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, ОМС у виробленні

та реалізації ДІП. Міжінституційна взаємодія та координація діяльності в інформаційній сфері. Кадрове наповнення ДІП. Коригування ДІП.

Тема 6. Законодавчі та виконавчі органи в інформаційній сфері.

Інформаційна безпека та механізми її забезпечення

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики. Створення Департаменту доступу до публічної інформації Офісу Президента України. Робота Міністерства цифрової трансформації України. Завдання у сфері інформатизації, електронного урядування, використання національних електронних інформаційних ресурсів. Діяльність державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, систему державного кіберзахисту.

Тема 7. Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України в європейський та світовий інформаційний простір.

Головні напрями здійснення сучасної державної інформаційної політики: забезпечення свободи слова; сприяння вільному доступу до суспільно значущої інформації; збереження суспільної моралі, захист честі й гідності особистості; сприяння конкуренції у сфері засобів масової інформації; залучення інвестицій у розвиток ІКТ та їх пільгове оподаткування; сприяння відкритості та прозорості органів державної влади й місцевого самоврядування; захист самобутності української культури й мови; переведення культурної спадщини держави в цифровий формат; захист інтересів найбільш уразливих категорій громадян в інформаційній сфері; боротьба з неналежним використанням сучасних інформаційних технологій; гарантування інформаційної безпеки; захист персональних даних; охорона недоторканності приватного життя. Специфіка колективної регіональної інформаційної безпеки в рамках РЄ та ЄС. Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність та проблеми її імплементації у національне законодавство України. Інформаційна політика в рамках доктрин євроінтеграції та євроатлантизму (НАТО, ОБСЄ) та євразійськості (ОДКБ, ШОС). Вибір України. Інформаційне суспільство та інформаційна політика як сфера стратегічного партнерства Україна – ЄС. Інформаційна безпека та співробітництво України з ЄС у медійному просторі. Ініціативи ЄС щодо співробітництва з Україною в інформаційній сфері та питання подолання кіберзлочинності й попередження кібервійн. інформаційні процеси Україна у світовому інформаційному просторі. Політика інформаційної інтеграції України (рекомендації, правила, процедури). Адаптація світових інформаційних потоків до національних стандартів. Міждержавне та міжнародне співробітництво України в інформаційній сфері. Спільний захист інтелектуальної власності. Особливості вироблення та реалізації спільних інформаційних програм та проектів. Засади та механізми виходу України на світову інформаційну арену. Конструювання світової української інформаційної мережі. Український сегмент Інтернету (основні пріоритети формування змісту, методики наповнення, національні пошукові системи та

засоби навігації). Участь України в міжнародних магістральних інформаційно-телекомунікаційних центрах. Інституційне, кадрове, фінансове забезпечення міжнародної інформаційної діяльності України. Особливості вироблення та реалізації ДПП щодо української діаспори. Захист та задоволення інформаційних потреб та запитів українців та вихідців з України за її межами. Просування інформаційного продукту України у держави ЄС. Забезпечення інформаційної присутності України в Канаді, Аргентині, Бразилії, Австралії. Українська інформаційна продукція в Азії та Африці.

Змістовий модуль II. Напрями державної інформаційної політики України

Тема 8. Державна політика у сфері медіа

Моделі і напрями розвитку засобів масової комунікації України. Національні медіа в Україні, їх потенціал та ресурси. Загальні тенденції в сфері функціонування засобів масової інформації і їхня роль у становленні і стабілізації соціополітичної структури суспільства. Порівняльний аналіз роботи українських провідних медіа. Розроблення концепції державної політики у сфері медіа. Фінансове, кадрове, інституційне забезпечення діяльності органів державного управління та ОМС у сфері медіа. Телерадіопростір. Ліцензування телерадіомовлення. Держкомтелерадіо, його діяльність. Напрямок роботи: створення суспільно значущого контенту. Мультимедійна платформа іномовлення. Розвиток телерадіомовлення на тимчасово окупованих територіях. Діяльність Комісії з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення. Національні інформаційні служби та агентства. Особливості нового типу медіа. Функції Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Держкомтелерадіо; правові основи діяльності інформаційних агентств в Україні. Закон України «Про інформаційні агентства». Нові засоби масової інформації та свобода слова в Україні. Провідні інформагентства України, їх діяльність. Спецпроекти інформаційних агентств. Регіональні інформаційні агентства. Асоціація незалежних медіа-агентств. Пресслужби міністерств та відомств в Україні. Пресцентр Об'єднаних сил. Пресслужби обласних та районних державних адміністрацій.

Державна реєстрація, ліцензування та узгодження діяльності медіа. Державна економічна підтримка національних медіа. Соціальний захист журналістів.

Кіномистецтво: спадщина, матеріально-технічна база. Кіновиробництво і кінопрокат. Державне замовлення. Державна мережа закладів кінематографії. Національний фонд фільмів. Державні стандарти і технічні нормативи для галузі. Інформаційно-аналітична система «Кінематографія України», інформаційно-пошукова система «Фільмофонд України», музей аудіовізуальної культури при Національному центрі О. Довженка. Українські медіа в конструюванні національного мовно-культурного простору.

Тема 9. Видавнича справа

ДІП України у видавничій справі як інструмент захисту прав титульної нації та механізм єдності НІП України. Книжкова палата. Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції. Державний архів друку. Державні і регіональні програми розвитку і функціонування української мови. Державна підтримка українським друкованим виданням та телерадіорганізаціям. Розвиток українського книговидання та книгорозповсюдження. Розповсюдженням періодичних друкованих видань. Інституційна складова державної мовної політики.

Тема 10. Музейна, архівна та бібліотечна справа у державній інформаційній політиці України

Формування, використання і збереження музейних інформаційних ресурсів. Розвиток інфраструктури музейної справи. Науково-дослідна діяльність музеїв і заповідників. Музейні фонди та їх поповнення (комплектування). Екскурсії та маршрути. Система дистанційного навчання та підвищення кваліфікації працівників музеїв та суміжних установ. Використання музейних інформаційних ресурсів у навчальних програмах вищих і загальноосвітніх навчальних закладів. Моніторинг стану збереження музейних предметів, методи діагностики, реставрації та консервації музейних цінностей. Розвиток мережі архівних та бібліотечних установ України. Національний архівний фонд (НАФ) та порядок його комплектування. Доступ до НАФ, його страховий фонд. Приватні архіви. Документознавство, архівознавство та архівна справа. Електронне діловодство. Цифрування документальної спадщини. Зарубіжна архівна українка. Реституція архівних документів. Система формування бібліотечних фондів. Бібліотечно-інформаційний сервіс. Депозитарне зберігання. Електронна бібліотека.

Тема 11. Інформаційні війни

Інформаційна війна та чинники вразливості. Основні різновиди інформаційних війн та спеціальних інформаційних операцій: методика та методологія їх здійснення. Інформаційна зброя як загроза та виклик національній й міжнародній безпеці. Інформаційно-психологічні війни у системі традиційної та сучасної міжнародної політики. Інформаційно-психологічна війна як протиборство пропаганди та контрпропаганди. Сім класичних прийомів пропаганди (за Г.Ласуеллом) та їх конкретні вияви у діяльності найвпливовіших світових медіа. Медіа-інформаційний тероризм у сфері міжнародних відносин. Гра на ідеологічних стереотипах (фашизм, комунізм, сіонізм, націоналізм). Інформаційно-культурна експансія та «культурні війни» сучасності. Концепції «зіткнення цивілізацій» та «кінця історії». Вибіркове замовчування й організовані витoki чутливої інформації та «вкидання» у світові медіа компрометуючих матеріалів як засіб маніпуляції міжнародною громадською думкою та тиску на політичне керівництво країни, ефективний засіб інформаційного протиборства в міжнародних відносинах та внутрішньополітичній боротьбі. Інформаційно-

психологічні війни та інформаційно-психологічна безпека у сучасних системах стратегічних комунікацій та публічної дипломатії.

Тема 12. Інформаційна безпека

Зовнішні інформаційні загрози, засади та механізми їх локалізації. Аналіз, прогнозування, моніторинг інформаційних викликів та загроз. Дисбаланс та кризові явища у ДІП. Проблема статусу російської мови у ДІП. Інформаційний суверенітет. Засади державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Вироблення рекомендацій у сфері інформаційної безпеки. Безпека інформаційних та телекомунікаційних систем. України. Нормативно-правовий захист державних та національних інформаційних ресурсів. Нормативно-правове урегулювання питань інформаційної безпеки та порядку доступу на інформаційні ринки України інформаційного продукту іноземного походження, порядку його розповсюдження та використання. Двостороннє та багатостороннє співробітництво з міжнародними організаціями у сфері інформаційної безпеки. Система захисту мережі передач даних. Багаторівневий захист інформації від несанкціонованого доступу в системах електронного документообігу та електронного цифрового підпису. Інформаційно-телекомунікаційна система органів державного управління та ОМС із засобами криптографічного та технічного захисту інформації. Створення та оперативне застосування антивірусних засобів. Інформаційний простір в умовах війни. Зовнішні інформаційні загрози, засади та механізми їх локалізації. Аналіз, прогнозування, моніторинг інформаційних викликів та загроз. Дисбаланс та кризові явища в національному інформаційному просторі. Інформаційний суверенітет. Засади державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Політична безпека держави та інформаційні фактори конструктивної й деструктивної динаміки її розвитку. Політична безпека держави та зовнішня інформаційна експансія. Інформаційне протиборство. Інформаційно-психологічна та політична безпека держави в умовах формування глобального громадянського суспільства. Питання інформаційно-психологічної безпеки та їх відображення в Доктрині інформаційної безпеки України й Стратегії національної безпеки України.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Державна інформаційна політика»

Денна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Сам. робота	Інд. робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державної інформаційної політики						
Тема 1. Сутність, об'єкт та функції державної інформаційної політики	4	2	24	2	4	Поточне опитування, тести
Тема 2. Цілі, завдання та критерії ДІП	4	2				Тести, питання, робота в групах
Тема 3. Шляхи розвитку інформаційного суспільства в Україні	4	4				Проблемні завдання
Тема 4. Нормативно-правове забезпечення ДІП	4	4				Кейси
Змістовий модуль II. Механізми вироблення ДІП						
Тема 5. Організаційні засади здійснення державної інформаційної політики України	4	4	24	2	4	Проблемні завдання, питання
Тема 6. Законодавчі та виконавчі органи в інформаційній сфері. Інформаційна безпека та механізми її забезпечення	4	4				Кейси

Тема 7. Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України в європейський та світовий інформаційний простір	4	4				Кейси
Змістовий модуль III. Напрями державної інформаційної політики України						
Тема 8. Державна політика у сфері медіа	4	4	25	1	4	Робота в групах
Тема 9. Видавнича справа	4	4				Кейси
Тема 10. Музейна, архівна та бібліотечна справа у державній інформаційній політиці України	4	4				Проблемні питання
Тема 11. Інформаційні війни	4	4				Кейси
Тема 12. Інформаційна безпека	4	4				Проблемні питання
Всього:	46	44	73	5	12	
Підсумковий контроль	Іспит					

Заочна форма навчання

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практ. заняття	Сам. робота
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державної інформаційної політики			
Тема 1. Сутність, об'єкт та функції державної інформаційної політики	2	—	56
Тема 2. Цілі, завдання та критерії ДІП	—	—	
Тема 3. Шляхи розвитку інформаційного суспільства в Україні	—	—	
Тема 4. Нормативно-правове забезпечення ДІП	2	2	

Змістовий модуль II. Механізми вироблення ДІП			
Тема 5. Організаційні засади здійснення державної інформаційної політики України	—	—	56
Тема 6. Законодавчі та виконавчі органи в інформаційній сфері. Інформаційна безпека та механізми її забезпечення	—	—	
Тема 7. Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України в європейський та світовий інформаційний простір	2	2	
Змістовий модуль III. Напрями державної інформаційної політики України			
Тема 8. Державна політика у сфері медіа	2	—	56
Тема 9. Видавнича справа	—	—	
Тема 10. Музейна, архівна та бібліотечна справа у державній інформаційній політиці України	—	—	
Тема 11. Інформаційні війни	—	—	
Тема 12. Інформаційна безпека	—	—	
Всього:	8	4	168
Підсумковий контроль	Іспит		

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державної інформаційної політики

Практичне заняття № 1.

Тема: Сутність, об'єкт та функції державної інформаційної політики

Питання для обговорення:

1. Галузі та види інформації. Джерела інформації.
2. Державна (ДІП). Національна інформаційна політика (НІП).
3. Принципи інформаційної діяльності.
4. Понятійно-категоріальний апарат ДІП.

Практичне заняття № 2.

Тема: Цілі, завдання та критерії державної інформаційної політики

Питання для обговорення:

1. Цілі ДІП.
2. Завдання та критерії ДІП.
3. Державно-управлінське конструювання єдиного національного інформаційного простору.

Практичне заняття № 3-4.

Тема: Теорії та концепції державної інформаційної політики, науково-методичні засади її дослідження

Питання для обговорення:

1. Світові та вітчизняні теорії і концепції ДІП.
2. ДІП України як об'єкт системного аналізу.
3. Теоретичні засади централізації і децентралізації управління та регулювання національного інформаційного простору в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

Практичне заняття № 5-6.

Тема: Історичні традиції як духовна основа державного управління інформаційною сферою України

Питання для обговорення:

1. Формування традицій інформаційно-культурної єдності України.
2. Інформаційно-комунікативні традиції Київської Русі.
3. Зміцнення православних засад українського інформаційного простору середньовічної державності. Становлення мовно-культурного простору України.
4. ІП в Українській козацькій державі XVII–XVIII ст.
5. Вироблення і реалізація ДІП Центральною Радою, Гетьманатом Павла Скоропадського та Директорією.
6. Політика українізації та коренізації як основа відродження НІП.
7. Роль українського дисидентства у формуванні нової моделі НІП України.
8. Традиції інформаційних взаємодій титульної нації, етнічних спільнот та української діаспори.

Змістовий модуль II. Механізми вироблення ДІП

Практичне заняття № 7-8.

Тема: Аналіз та прогнозування державної інформаційної політики

Питання для обговорення:

1. Види та методи аналізу ДІП.
2. Аналіз національних та регіональних інформаційних процесів, подій, явищ у НІП.
3. Стратегічний аналіз інформаційного середовища.
4. Прогнозування НІП та інформаційних процесів: сутність, форми та методи.
5. Інформаційний обмін та інформаційно-аналітичний супровід державного управління.

Практичне заняття № 9-10.

Тема: Інформаційна безпека

Питання для обговорення:

1. Зовнішні інформаційні загрози, засади та механізми їх локалізації.

2. Інформаційний суверенітет. Засади державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки.
3. Інформатизація суспільних інститутів.
4. Двостороннє та багатостороннє співробітництво з міжнародними організаціями у сфері інформаційної безпеки.
5. Багаторівневий захист інформації від несанкціонованого доступу в системах електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

Практичне заняття № 11-12.

Тема: Світові моделі державної інформаційної політики

Питання для обговорення:

1. Глобалізація світових інформаційних процесів. Міжнародна інформаційна співпраця.
2. Європейський інформаційний простір.
3. Досвід ДІП у країнах Світу.
4. Інформаційна політика держав світу щодо задоволення інформаційних потреб та запитів національних меншин і мігрантів.
5. Управління НІП у державах СНД, США, Канаді, країнах третього світу.

Змістовий модуль III. Напрями державної інформаційної політики України

Практичне заняття № 13-14.

Тема: Державна політика у сфері медіа

Питання для обговорення:

1. Моделі і напрями розвитку засобів масової комунікації України.
2. Розроблення концепції державної політики у сфері медіа.
3. Мультимедійна платформа іномовлення.
4. Функції Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Держкомтелерадіо, правові основи діяльності інформаційних агентств в Україні.
5. Закон України «Про інформаційні агентства».
6. Державна реєстрація, ліцензування та узгодження діяльності медіа. Державна економічна підтримка національних медіа.
7. Кіномистецтво: спадщина, матеріально-технічна база. Кіновиробництво і кінопрокат.
8. Інформаційно-аналітична система «Кінематографія України», інформаційно-пошукова система «Фільмофонд України», музей аудіовізуальної культури при Національному центрі О. Довженка.
9. Українські медіа в конструюванні національного мовно-культурного простору.

Практичне заняття № 15-16.

Тема: Видавнича справа

Питання для обговорення:

1. ДПП України у видавничій справі як інструмент захисту прав титульної нації та механізм єдності НПІ України.
2. Книжкова палата. Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.
3. Державний архів друку.
4. Державні і регіональні програми розвитку і функціонування української мови.
5. Інституційна складова державної мовної політики.

Практичне заняття № 17-18.

Тема: Музейна, архівна та бібліотечна справа у державній інформаційній політиці України

Питання для обговорення:

1. Формування, використання і збереження музейних інформаційних ресурсів.
2. Використання музейних інформаційних ресурсів у навчальних програмах вищих і загальноосвітніх навчальних закладів.
3. Моніторинг стану збереження музейних предметів, методи діагностики, реставрації та консервації музейних цінностей.
4. Розвиток мережі архівних та бібліотечних установ України. Національний архівний фонд (НАФ) та порядок його комплектування.
5. Цифрування документальної спадщини. Зарубіжна архівна україніка.

Практичне заняття № 19-20.

Тема: Інформаційні війни

Питання для обговорення:

1. Інформаційна війна та чинники вразливості.
2. Інформаційно-психологічна війна як протиборство пропаганди та контрпропаганди.
3. Медіа-інформаційний тероризм у сфері міжнародних відносин.
4. Інформаційно-психологічні війни та інформаційно-психологічна безпека у сучасних системах стратегічних комунікацій та публічної дипломатії.

Практичне заняття № 21-22.

Тема: Інформаційна безпека

Питання для обговорення:

1. Зовнішні інформаційні загрози, засади та механізми їх локалізації.
2. Безпека інформаційних та телекомунікаційних систем України.
3. Інформаційно-телекомунікаційна система органів державного управління та ОМС із засобами криптографічного та технічного захисту інформації.

4. Інформаційний простір в умовах війни.
5. Політична безпека держави та зовнішня інформаційна експансія.
6. Інформаційно-психологічна та політична безпека держави в умовах формування глобального громадянського суспільства.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Порядок виконання самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни та методичними вказівками.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд із навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Самостійна робота виконується у формі реферату за обраною темою (по 1 роботі в межах змістового модуля). Під час виконання студент має використовувати вітчизняні та зарубіжні інформаційні матеріали, самостійно проводити пошук документальної та фактографічної інформації, систематизувати та узагальнювати дані, виявляти ключові моменти, використовувати електронну пошту та телеконференції, застосовуючи методи пошуку в мережі Інтернет. За потреби проводити реферування документів, формуючи власні погляди на явища, події та процеси, ґрунтуючись на знанні граматичних форм.

Робота виконується на аркушах паперу формату А4 обсягом не менше ніж 15 сторінок друкованого тексту (Times New Roman, 14). Для чіткого та послідовного викладу матеріалу потрібно скласти план роботи, який має містити такі обов'язкові структурні частини: вступ (обсягом близько 2 сторінок), де висвітлюються сутність і значення теми, формулюється предмет, об'єкт, мета дослідження, обґрунтовується його актуальність; основну частину – розкривається зміст питань теми роботи, наводяться зауваження; висновки, де підсумовується зібраний матеріал та містяться пропозиції; список використаних джерел, на які даються посилання у тексті.

Тематика

Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади державної інформаційної політики

1. Сутність, об'єкт та функції ДІП.
2. Цілі, завдання, критерії ДІП.
3. Формування теоретичних засад та практичних механізмів ДІП, критерії їх ефективності та практичної значущості.
4. Чинники, пріоритети, напрями реалізації ДІП.
5. Світові теорії та концепції ДІП.
6. Теоретичні принципи управління та регулювання ДІП.
7. Діагностика ДІП та її основні показники (параметри).

8. Регіональні особливості організації ДІП та узгодження інформаційних позицій та інтересів регіонів і центру.
9. Зарубіжний досвід вироблення та реалізації ДІП.

Змістовий модуль II. Механізми вироблення ДІП

1. Принципи та науково-методичні засади аналізу ДІП.
2. Складові ДІП.
3. Системний та стратегічний аналіз ДІП.
4. Аналіз кількісних та якісних параметрів ДІП.
5. Види та методи прогнозування ДІП.
6. Характеристика внутрішнього стану НІП України.
7. Цільове орієнтування стратегії ДІП та визначення пріоритетів.
8. Система моніторингу, аудиту та оцінювання ефективності ДІП, їх складові.
9. Висвітлення діяльності органів державного управління та ОМС щодо вшанування пам'яті жертв Голодомору.
10. Використання ресурсів при виробленні та реалізації ДІП.
11. Організаційна структура управління та регулювання ДІП.
12. Інформаційне забезпечення діяльності ОМС.

Змістовий модуль III. Напрями державної інформаційної політики України

1. Єдність НІП та інформаційні процеси в регіонах.
2. Інформаційно-етнокультурна діяльність, забезпечення і захист інформаційних потреб української діаспори.
3. Державна політика у сфері медіа.
4. Упровадження новітніх інформаційних технологій і розвиток телерадіоінформаційної інфраструктури.
5. Видавнича та музейна справи у ДІП.
6. Архівна та бібліотечна справа України.
7. ДІП щодо рекламно-виставкової діяльності.
8. Інформаційна діяльність громадських організацій України.
9. Інформаційна безпека України.
10. Гібридні війни.
11. Інформаційно-психологічні операції.
12. Проблеми формування іміджу України та українців у світовому інформаційному просторі.

7. Тренінг

Організація і проведення тренінгу:

Тема: проводиться у формі наукової конференції на тему «Особливості побудови інформаційного суспільства у світі».

Порядок проведення:

1. Підготовка студентами аналітичних доповідей щодо специфіки інформаційного суспільства Європи, США, Японії.
2. Розробка презентаційних матеріалів.
3. Підготовка до публікації у збірнику студентської конференції.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Контроль та оцінювання теоретичних знань та практичних навичок студентів протягом навчального семестру відбувається за результатами усних відповідей на практичних заняттях, складанні підсумкового колоквиуму, а також у процесі контролю поточної самостійної роботи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни «Державна інформаційна політика» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100 бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- виконання модульної контрольної роботи;
- оцінювання виконання тренінгу;
- письмовий іспит;

Підсумковий бал за 100-бальною шкалою з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 6 оцінок)	Підсумкова робота, яка охоплює теми 1-6	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 6 оцінок)	Підсумкова робота, яка охоплює теми 7-12	Визначається як оцінка, отримана за виконане завдання під час тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдання самостійної роботи	Теоретичні питання (4 питання) – по 25 балів, макс. 100 балів

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-12
2	Проекційний екран	1-12
3	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1-12
4	Ноутбук	1-12
5	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12
6	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Бондаренко І.С. Правові основи масової комунікації: Навчально-методичний посібник для студентів факультету журналістики. Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 84 с.
2. Денисюк Ж. З. Пропаганда та контрпропаганда в контексті стратегій державної інформаційної політики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2021. № 2. С. 46-51 URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/2_2021/10.pdf.
3. Державна інформаційна політика : навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк, О. І. Крюков, В. А. Ландсман та ін. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр». 2012. 344 с.
4. Драгомирецька Н. М. Комунікативна діяльність в державному управлінні: навчальний посібник / Н.М. Драгомирецька, К.С. Кандагура, А.В. Букач. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 180 с.
5. Європейські комунікації. Підручник / Макаренко Є. А., Ожеван М. А., Тихомирова Є. Б., Рижков М. М. Київ: Центр вільної преси. 2010. 536 с.
6. Захарова В. І. Основи інформаційно-аналітичної діяльності / Захарова В. І., Філіпова Л. Я. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
7. Зоряна А. М. Документний потік перекладів як відображення міжкультурної комунікації : монографія / Антоніна Зоряна ; М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККиМ, 2017. 187 с.
8. Інформаційна політика в Україні: конспект лекцій. / Укладачі В. О. Шведун, Т. О. Луценко. Харків : НУЦЗУ. 2016. 40 с
9. Інформаційний простір України: Словник-довідник законодавчих термінів: довідково-навчальне видання / Автор-укладач Я. О. Чепуренко / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. К.: «Освіта України», 2008. 544 с.
10. Ломачинська І. М. Документально-інформаційні комунікації в системі соціальних комунікацій : навч. посіб. / І. М. Ломачинська, Ю. П. Якимюк, Л. В. Ломачинська ; за заг. ред. Ломачинської І. М. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ : Центр учб. літ., 2019. 334 с.
11. Лукашенко А. І. Ментальні структури агресора в інформаційній війні на прикладі російської федерації: погляд із минулого в сучасність, виклики західному суспільству. *Збірник наукових праць «Гілея»*. 2019. Вип. 144. С. 72–75.
12. Марущак А. І., Петров С. Г. Сучасний стан розвитку національної системи кібербезпеки (на прикладі СБ України та Держспец'в'язку України). *Інформація і право*. 2020. № 2 (33). С. 77-84.
13. Марущак А. І. Передумови для формування правових механізмів протидії дезінформації в соціальних медіа у контексті національної безпеки: постановка проблеми. *Інформація і право*. 2022. № 1 (40), С. 82-88.

14. Мотлях О. Сучасна державна інформаційна політика України у сфері масмедіа. *Український інформаційний простір*. 2022. № 2 (10), С. 156–170. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-7948.10.2022.269851>
15. Мохова Ю. Л., Луцька Л. І. Сутність та головні напрямки державної інформаційної політики України. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/27.pdf
16. Назар М. М., Мещеряков Д. С. Когнітивна карта російської пропаганди в Україні: ключові позиції. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/710506/1/Nazar%20MM%2C%20Mescheryakov%20DS.%20Kohnityvna%20karta%20rosiyskoyi%20propahandy%20v%20ukrayini%20klyuchovi%20pozitsiyi.pdf>
17. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика та інформаційні війни: навчально-методичний посібник. Київ: Вид-во НАДУ, 2012. 120 с.
18. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні. Науково-практичне видання за ред. Шемшученка Ю. С. та Чижа І. С. К.: Юридична думка, 2006. 380 с.
19. Рада Європи. План дій для України на 2018-2021 рр. URL: <https://rm.coe.int/coe-action-plan-for-ukraine-2018-2021-ukr/1680925bec>
20. Рябоконь О. Державна інформаційна політика формування інформаційного суспільства: зарубіжний досвід. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3244:derzhavna-informatsijna-politika-formuv
21. Самохвалов Ю. Я., Браїловський М. М. Оцінка інформаційної безпеки організації за критерієм впевненості. *Захист інформації*. 2019. Т. 21. № 1. С. 13-24.
22. Ткачук Т. Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України: правовий вимір: монографія. Київ: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк». 2018. 411 с.
23. Тур О. М. Формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності: історія, теорія, практика : монографія / О. М. Тур ; М-во освіти і науки України, Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. — Полтава : Гаража М. Ф., 2017. 408 с.
24. Указ Президента України № 106/2021 від 19 березня 2021 року «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року «Про створення Центру протидії дезінформації» при Раді національної безпеки і оборони України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1062021-37421>
25. Холод О. М. Комунікаційні технології : підручник. Київ : Центр учб. літ., 2018. 211 с.
26. Череватюк В. Вплив громадянського суспільства на ефективність інформаційної політики держави в період війни. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник*

«Повітряне і космічне право», 2022. № 3(64), С. 116–122. URL: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.64.16898>

- 27.Щодо окремих напрямів вдосконалення державної інформаційної політики України. Аналітична записка: Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1489/>

Нормативні документи

- 28.Закон України «Про інформацію» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. №48. Ст. 650 (Вводиться в дію Постановою ВР від 02.10.92 №2658-12 // ВВР. 1992. №48. Ст. 651
- 29.Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. //Верховна Рада України. Київ: Парламент. вид-во, 2002. 72 с. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
- 30.Про інформацію: Закон України від 13.01.2011 р. №2938-VI (в ред. від 16.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
- 31.Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.1993 р. //Відомості Верховної Ради. 1993. № 33. Ст. 345. URL://<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
- 32.Про Основні засади інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 09 січня 2007 р. № 537-У //Відомості Верховної Ради. 2007. № 312. Ст. 102.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
- 33.Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. №2329-17(в ред. від 11.11.2019). URL: https://minjust.gov.ua/publ_info
- 34.Доктрина інформаційної безпеки України. № 47/2017. 25.02.2017. URL: <https://mip.gov.ua/documents/100.html>
- 35.Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 березня 2022 року «Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану»: Указ Президента України від 19 бер. 2022 р. № 152/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1522022-41761>.
- 36.Стратегія інформаційної безпеки: Указ Президента України від 28.12.21 р. № 685/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>

Електронні ресурси

- 37.Міністерство культури та інформаційної політики України. Офіційний сайт. URL:<https://mkip.gov.ua>
- 38.Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення. Офіційний сайт. URL: <https://www.nrada.gov.ua/sogodni-tryvaye-obgovorennya-proyektu-zakonu-pro-media/>
- 39.Культурна політика ЄС. URL: https://www.cairn-int.info/article-E_POEU_056_0008--the-european-policy-of-culture.htm
- 40.«Цифровий порядок денний для Європи» (Digital agenda for Europe) <https://eufordigital.eu/uk/library/a-digital-agenda-for-europe/>

- 41.«Цифровий порядок денний України 2020» (Digital Agenda for Ukraine 2020) <https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/40009.pdf>
- 42.Цифрове десятиліття Європи: цифрові цілі до 2030 року (Europe's Digital Decade: digital targets for 2030) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en